

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału
Rejonowego Banku Spółdzielczego
w Malanowie**

według stanu na 31.12.2018 roku

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Rejonowego Banku Spółdzielczego w Malanowie

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
SGB- Bank S.A. w Poznaniu	1.489.400,00	Nie
Spółdzielczy System Ochrony w Poznaniu	1.000,00	Nie

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 8 %;
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33 %;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;

- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych nie może przekroczyć 150% funduszy własnych Banku;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 45% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;
- 6) utrzymywanie portfela kredytowego na maksymalnym poziomie 70% jego udziału w sumie bilansowej;
- 7) utrzymywanie portfela kredytowego na maksymalnym poziomie 450% funduszy własnych;
- 8) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- 2) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 100% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 1% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 6% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 30 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza:
  - 50 % - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto w gospodarce,
  - 65 % - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto w gospodarce,

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 10% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 75% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza dopuszczalnych poziomów,
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
  - a) 80%-w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
  - b) 90%-w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
  - c) 75%-w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
  - d) 80%-w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
  - e) 70%-w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej hipotecznie będącej „dużą” ekspozycją;
  - f) wskaźniki wymienione w lit. a-d ulegają obniżeniu o 10 p.p. jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat;
- 3) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
  - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
  - b) zlecenie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 15% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek;

2) Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) utrzymywanie przez Bank nadwyżki aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
- 2) realizowanie strategii finansowania, określonej w strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 4) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 5) utrzymywanie współczynnika udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach przynajmniej na poziomie 15%;
- 6) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
- 7) utrzymywanie portfela kredytowego na maksymalnym poziomie 85% depozytów;
- 8) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o obligacje i majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
- 9) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- 10) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie globalnej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym;
- 11) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;

- 12) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
- 13) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż **30%** annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz **15%** annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 2% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
  - stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa),
  - oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

5) Ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych tak, aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wpływy netto w danej walucie obcej;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

6) Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 20% ;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 14% ;
- 5) posiadanie min. wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 14% ;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 60%, tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 20%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 95% kapitału Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietów udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 70 % nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla określonych celów;
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- 13) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

7) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji stanowiska do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
  - 2) na drugi poziom składa się:
    - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
    - b) działalność komórki do spraw zgodności,
  - 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.
- Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne:
  - a) komórka rachunkowości,
  - b) Oddział Operacyjny w Malanowie i Oddziały;
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) komórka analiz i ryzyk bankowych,
  - b) stanowisko monitoringu, windykacji i restrukturyzacji,
  - c) stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków,

b) dla portfela kredytowego:

- ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
- ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
- ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
- ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
- ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
- monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
- analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

- 1) maksymalny poziom wskaźnika należności zagrożonych: 8%;
- 2) minimalny poziom wskaźnika ozererwowania: 33%;

<i>Rodzaj portfela kredytowego</i>	<i>Maksymalny udział w portfelu kredytowym</i>
kredyty inwestycyjne	70 %
kredyty obrotowe	40 %
kredyty preferencyjne	20 %

<i>Rodzaj kredytowanego podmiotu</i>	<i>Maksymalny udział w portfelu kredytowym</i>
rolnicy	60 %
podmioty gospodarcze	30 %
osoby fizyczne	15 %
jednostki samorządu terytorialnego	45 %

W obszarze ryzyka koncentracji Bank stosuje następujące limity:

1. Limity koncentracji wobec pojedynczego podmiotu lub podmiotów powiązanych:

- w jeden podmiot lub podmioty powiązane – maksymalnie 22 % uznanego kapitału;
- wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko – maksymalnie 20 % kapitału podstawowego Tier I,
- dodatkowe limity na łączną kwotę ekspozycji wobec jednego podmiotu lub grupy powiązanych klientów:

Łączna wartość	Maksymalna wysokość
dużych ekspozycji	100 % uznanego kapitału
istotnych ekspozycji (z wyłączeniem dużych ekspozycji)	250 % uznanego kapitału

2. Limity koncentracji w ten sam sektor gospodarczy oraz wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami:

Nazwa branży	Maksymalna wysokość
Rolnictwo: w tym	300 % uznanego kapitału
uprawy pod osłonami	100 % uznanego kapitału
produkcja mleka	90 % uznanego kapitału
produkcja drobiarska	30 % uznanego kapitału
produkcja ogólnorolna	80 % uznanego kapitału
Handel hurtowy i detaliczny	70 % uznanego kapitału
Hotele i restauracje	20 % uznanego kapitału
Pośrednictwo finansowe	50 % uznanego kapitału
Obsługa nieruchomości, wynajem	30 % uznanego kapitału
Administracja publiczna i obrona narodowa	210 % uznanego kapitału
Działalność usługowa	70 % uznanego kapitału

3. Limity koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia:

Rodzaj/dostawca zabezpieczenia	Maksymalna wysokość
Weksel własny i poręczenie wekslowe	220 % uznanego kapitału
Poręczenie cywilne	30 % uznanego kapitału
Przewłaszczenie	40 % uznanego kapitału
Hipoteka na nieruchomości rolnej	230 % uznanego kapitału
Hipoteka na nieruchomości mieszkaniowej	30 % uznanego kapitału
Hipoteka na nieruchomości komercyjnej	90 % uznanego kapitału
Pozostałe zabezpieczenia	70 % uznanego kapitału

W obszarze ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych Bank stosuje następujące limity:

limity wewnętrzne determinujące strukturę portfela DEK ze względu na rodzaj produktu:

- 1) kredyty gotówkowe - 3 % portfela kredytowego;
- 2) limity w ROR (kredyty odnawialne i debety w ROR) - 2 % portfela kredytowego;
- 3) karty kredytowe - 1 % portfela kredytowego.

W obszarze ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank stosuje następujące limity:

- 1) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w których **zabezpieczeniem jest nieruchomość mieszkalna** – maksymalnie **6%** obliża kredytowego;
- 2) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w których **zabezpieczeniem jest nieruchomość komercyjna (bez rolnych)** – maksymalnie **18%** obliża kredytowego;
- 3) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w których **zabezpieczeniem jest nieruchomość rolna** – maksymalnie **51%** obliża kredytowego;
- 4) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie **udzielonych rolnikom** – maksymalnie **48%** obliża kredytowego;
- 5) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie **udzielonych osobom fizycznym** – maksymalnie **8%** obliża kredytowego;

- 6) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie **udzielonych podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą** – maksymalnie **19%** obliża kredytowego;
- 7) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie będących **kredytami inwestycyjnymi** – maksymalnie **51%** obliża kredytowego;
- 8) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie będących **kredytami obrotowymi i odnawialnymi** – maksymalnie **16%** obliża kredytowego;
- 9) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie będących **kredytami mieszkaniowymi** – maksymalnie **7%** obliża kredytowego;
- 10) udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie będących **pozostałymi kredytami detalicznymi** – maksymalnie **1%** obliża kredytowego.

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- a) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
  - b) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych,
- w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka.

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- c) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- d) transferowanie ryzyka,
- e) stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
1. Nieobecność pracowników	30%
2. Dostępność bankomatów	5%
3. Dostępność bankowości elektronicznej	2%
4. Liczba złożonych przez Klientów Banku skarg i reklamacji	16 szt.
5. Suma strat dla wszystkich rodzajów ryzyka	0,2%

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności dziennej,
- b) płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
  - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),

- zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
- analizę wskaźników płynnościowych,
- ocenę poziomu aktywów płynnych,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzeżenia,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
1. Nadzorcze miary płynności	M3, M4 – min. 1,00
2. Wskaźnik LCR	100%
3. Wskaźnik NSFR	111%
4. Limity luki niedopasowania	Do 1 roku – min. 1,00 Powyżej 1 roku – maks. 1,00
5. Udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	Maks. 15%
6. Udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	Maks. 20%
7. Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o obligacje i majątek trwały	Min. 105%
8. Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach	Min. 15%
9. Udział portfela kredytowego w depozytach	Maks. 85%

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
  - lukę stopy procentowej,
  - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
  - analizę wskaźników,
  - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
1. Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania	30%
2. Maksymalna dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	15%
3. Maksymalny udział sumy luk w przedziałach przeszacowania powyżej 12 miesięcy	8%

5) Ryzyko walutowe

Bank mierzy ryzyko walutowe w oparciu o:

- wyznaczenie pozycji walutowych
- ocenę wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) domykanie pozycji walutowych.

W obszarze ryzyka walutowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
1. Całkowita pozycja walutowa	Maks. 2%
2. Otwarta indywidualna pozycja walutowa netto	Maks. 1,80% dla EUR Maks. 0,10% dla USD Maks. 0,10% dla GBP
3. Aktywa płynne	Min. 10%
4. Wartość transakcji związanych z kupnem lub sprzedażą walut obcych za złote lub wymiany na inne waluty obce, zawartych przez upoważnionych pracowników	Maks. 200 tys. EUR dziennie

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczenie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- c) ocenę współczynników kapitałowych,
- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

Bank stosuje następujące limity alokacji kapitału:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	46%
a. kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	35%
b. dodatkowy wymóg kapitałowy	11%
Ryzyko operacyjne	5%
a. kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	5%
b. dodatkowy wymóg kapitałowy	0%
Ryzyko walutowe	1%
a. kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe	0%
b. dodatkowy wymóg kapitałowy	1%
Ryzyko koncentracji	1%
Ryzyko płynności	1%
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	6%
Ryzyko kapitałowe	0%

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatność systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
ryzyko kredytowe	31,21 %
ryzyko rynkowe	0,32 %
ryzyko operacyjne	2,99 %
ryzyko koncentracji zaangażowań	0,00 %
ryzyko stopy procentowej	4,41 %
ryzyko płynności	0,06 %
ryzyko kapitałowe	0,00 %

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W Banku na dzień 31.12.2018r. Rada Nadzorcza składała się z 7 członków, natomiast Zarząd Banku z 3 członków.

Poszczególne członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku nie sprawowali funkcji w Zarządzie lub Radzie Nadzorczej innego podmiotu (zgodnie z zapisami art. 22aa Prawa Bankowego).

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Zgodnie z regulaminem działania Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Malanowie Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada w głosowaniu tajnym z uwzględnieniem indywidualnej oceny kwalifikacji kandydatów na członków oraz członków Zarządu polegającej na ocenie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków. Powołanie Prezesa następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w ustawie Prawo bankowe. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje Rada. Powołanie pozostałych członków Zarządu następuje na wniosek Prezesa Zarządu.

Członkowie Zarządu powinni posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz pozostawać z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją.

Zakres odpowiedzialności dla członków Zarządu wynika z Regulaminu Organizacyjnego Banku.

Bank stosuje „Procedurę oceny kwalifikacji członków Zarządu oraz Zarządu „

Członków Rady Nadzorczej Banku wybiera i odwołuje Zebranie Przedstawicieli spośród nieograniczonej liczby kandydatów zgłaszanych przez delegatów Banku na Zebraniu Przedstawicieli (§ 14 ust. 2 pkt 24 Statutu). Do Rady Nadzorczej Banku może być wybrany wyłącznie członek Banku, z wyłączeniem członków będących pracownikami Banku. (§ 22 ust. 3 Statutu). Jeżeli członkiem Banku jest osoba prawna, do Rady może być wybrana osoba wskazana przez osobę prawną, nie będąca członkiem ani pracownikiem Banku. (§ 22 ust. 4 Statutu).

Kadencja Rady Nadzorczej trwa 4 lata i upływa z dniem wybrania Rady Nadzorczej następnej kadencji (§ 22 ust. 5 Statutu). Zebranie Przedstawicieli może zgłosić na Członka Rady Nadzorczej nieograniczoną ilość kandydatów wyłącznie spośród delegatów.

Kandydat na członka Rady Nadzorczej zobowiązany jest złożyć arkusz informacyjny w celu dokonania jego oceny przez Zebranie Przedstawicieli.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny indywidualnej w odniesieniu do każdego kandydata na członka Rady Nadzorczej z osobna.

Ocena indywidualna poszczególnych członków Rady Nadzorczej obejmuje:

- a) ustalenie, czy osoba oceniana posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych (wiedza, umiejętności, doświadczenie),
- b) ustalenie, czy zaistniałe fakty i okoliczności mają wpływ na reputację Banku.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku nie funkcjonują żadne komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota .</i>
3	Skumulowane inne całkowite dochody	31.127.620,17
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	5.108.402,40
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	394.087,22
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	36.630.109,79
26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-55.031,23
	W tym: kapitał z aktualizacji wyceny	0
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-55.031,23
29	Kapitał podstawowy Tier I	36.575.078,56
45	Kapitał Tier I	36.575.078,56
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	1.100.000,00
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	1.100.000,00
58	Kapitał Tier II	1.100.000,00
59	Łączny kapitał	37.675.078,56
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	110.925.678,00
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	29,26%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	29,26%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	30,14%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	4,87%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1,87%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3,0%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	24,39%

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

1. Kapitał Tier I Banku obejmuje:
  - 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
    - a) wpłacony fundusz udziałowy(wartość nominalna jednej jednostki udziałowej wynosi 250 złotych),
    - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
    - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy,
    - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
      - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
      - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
    - e) kapitał rezerwowy,
    - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
    - g) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I:
      - (ze znakiem minus) fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego;
  - 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
    - a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II :

Bank nie posiada wyemitowanych obligacji, jednakże do kapitału Tier II zalicza rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego. w oparciu o metodę de mini mis.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na minimalnym poziomie 60,00 %

Na datę informacji relacja wynosiła 38,99 %.

W 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych. (*wymóg nakładany przez KNF w drodze indywidualnej decyzji na podstawie art. 138 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo bankowe*)

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Wykaz ekspozycji w podziale na poszczególne kategorie ekspozycji jako 8% kwot ważonych ryzykiem

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	16 522	1 322
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	5	0
ekspozycje wobec instytucji	1 337	107
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	12 605	1 008
ekspozycje detaliczne	26 255	2 100
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	35 700	2 856
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	7 524	602
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	5 419	434
ekspozycje kapitałowe	1 490	119
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem		
inne pozycje	4 069	326
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		8 874

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	8 874
• operacyjne	1 126
• walutowe	0
RAZEM	10 000

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejście w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Za należności przeterminowane Bank uznaje należności, których przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji 3.000,00 złotych.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Bank tworzy rezerwę na ryzyko ogólne zgodnie z ustawą Prawo Bankowe.

2. Klasy ekspozycji kredytowych, w tym klasy istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

<i>Klasa ekspozycji</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>średnia wartość w okresie 01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł.</i>	<i>czy klasa jest istotna tak/nie</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	69 035	48 329	tak
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	10 535	11 703	nie
ekspozycje detaliczne	41 705	44 054	nie
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	43 277	42 522	nie
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 855	5 320	nie

przy czym przyjmuje, że klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne klasy ekspozycji.

Bank w swoich analizach nie przyjmuje podziału na istotne obszary geograficzne ze względu na ograniczony obszar działania Banku wynikający ze Statutu.

3. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>Czy branża jest istotna tak/nie</i>
Rolnictwo	60 219	tak
Hotele i restauracje	1 581	nie
Handel hurtowy i detaliczny	12 056	nie
Pośrednictwo finansowe	4 409	nie
Działalność usługowa	9 886	nie
Obsługa nieruchomości, wynajem	1 778	nie
Administracja publiczna	69 725	tak

przy czym przyjmuje, że branża, która stanowi przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych jest istotna.

4. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł.</i>				<i>razem</i>
	<i>ekspozycje wobec samorządów regionalnych</i>	<i>ekspozycje wobec sektora finansowego</i>	<i>ekspozycje wobec przedsiębiorstw</i>	<i>ekspozycje wobec gospodarstw domowych</i>	
do 1 miesiąca	116	71	1 252	3 558	4 997
1 – 3 miesiące	3 266	142	590	4 399	8 397
3 – 6 miesięcy	2 878	515	693	5 565	9 651
6 – 12 miesięcy	4 660	1 031	4 333	12 044	22 068
1 rok – 2 lat	9 855	1 121	1 558	12 841	25 375
2 lata – 5 lat	25 106	1 150	1 675	23 798	51 729
5 lat – 10 lat	21 455	277	834	18 509	41 075
10 lat – 20 lat	2 389		385	4 998	7 772
powyżej 20 lat				116	116

5. Struktura ekspozycji zagrożonych według branż

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych wg branż przedstawia się następująco:

<i>branża</i>	<i>poniżej standardu</i>	<i>wątpliwe</i>	<i>stracone</i>	<i>suma zagrożone</i>
Rolnictwo		2 897 681,91	201 452,69	3 099 134,60
Hotele i restauracje		256 964,66		256 964,66
Osoby prywatne				
Handel hurtowy i detaliczny		1 208 900	1 306 214,51	2 515 114,51
Pośrednictwo finansowe			3 000	3 000
Działalność usługowa			155 925,27	155 925,27
Administracja publiczna		571 827,10		571 827,10

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Kategoria	Saldo początkowe		Saldo końcowe	
	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki	Rezerwy celowe	Odpisy na odsetki
Poniżej standardu	27 917,35	24 286,00	0	0
Wątpliwe	138 050,27	798,11	735 822,03	34 310,53
Stracone	2 118 208,39	739 556,95	1 665 407,62	700 611,55

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych tys. zł
Hipoteka na nieruchomości	2 844
Poręczenie jednostki samorządu terytorialnego	572

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych zgodnie z Artykułem 138 rozporządzenia nie stosuje takich ocen jakości kredytowej, za wyjątkiem ekspozycji w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania (SGB – Bankowy), dla której korzysta z obliczeń dokonanych przez SGB Bank SA przy zastosowaniu pełnego przeglądu określonego w art. 132(4) CRR.

Kwota ekspozycji wynosi 6.391.588,77 zł., zastosowana waga 35%.

VIII. Ryzyko rynkowe

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 0 zł.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika bazowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1.126 tys. zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2018 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

<i>Kategoria zdarzenia</i>	<i>Wartość straty tys. zł</i>
1. Stosunki pracownicze	22
4. Systemy	4
5. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	1
Razem	27

W 2018 r. Bank największe straty poniósł z tytułu zwolnień lekarskich pracowników, jednakże uległy zmniejszeniu o 4 tys. zł w porównaniu do 2017 r. Wartość strat ogółem zmniejszyła się o 11 tys. zł.

X. Ekspozycje kapitałowe

Wycena ekspozycji kapitałowych dokonywana jest według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących, lub według wartości godziwej.

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
obligacje komunalne	13.574.450,55	13.574.450,55
obligacje korporacyjne	2.011.430,00	2.011.430,00
fundusze inwestycyjne	7.315.736,71	7.315.736,71
certyfikaty inwestycyjne	2.270.557,90	2.270.557,90

Kwota zrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 0 zł.

Kwota niezrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi 0 zł.

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 50,93% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 p. b. obniża wynik odsetkowy Banku o: 1.660 tys. zł.

Spadek stóp procentowych o 200 p. b. zmienia wartość ekonomiczną Banku o 26 tys. zł.

XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Zmienne składniki wynagrodzeń zgodnie z przyjętą przez Radę Nadzorczą w Banku „Polityką zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze „są ustalane i zatwierdzone są przez Radę Nadzorczą po dokonaniu indywidualnej oceny efektów pracy poszczególnych członków Zarządu.

Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

1. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje:

- 1) składniki stałe – wynagrodzenie zasadnicze zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę, a także dodatki za staż pracy, jednorazowe odprawy i rekompensaty z tytułu zakończenia stosunku pracy lub inne świadczenia wynikające z przepisów Kodeksu pracy lub z Regulaminu wynagradzania członków Zarządu Rejonowego Banku Spółdzielczego w Malanowie,
  - 2) składniki zmienne – premie roczną.
2. Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.
  3. Stałe składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze.
  4. Bank może zastosować wyższy stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników wynagrodzeń, jednak nie wyższy niż 200%.
  5. Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych.

Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.

a. wysokość premii rocznej dla członków Zarządu Banku wynosi 20 % rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 25 % osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego. Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza podejmuje decyzję w formie uchwały o przyznania premii rocznej i jej wysokości dla poszczególnych członków Zarządu w przypadku oceny pozytywnej.

b. Wypłata premii rocznej jest zmniejszana w przypadku: nieobecności w okresie podlegającym ocenie trwającej dłużej niż 3 miesiące lub nie spełnienia kryterium finansowego - zysk netto bądź wielkości przyrostu kredytów na określonym w polityce poziomie .

c. Premia roczna nie jest przyznawana w przypadku:

- 1) negatywnej oceny pracy członka Zarządu;
- 2) powstania straty bilansowej bądź istnienia niebezpieczeństwa niewypłacalności bądź utraty płynności Banku,
- 3) gdy przeciwko danej osobie wydano prawomocny wyrok za działanie na szkodę Banku,
- 4) gdy dana osoba podjęła działania zagrażające konkurencyjności lub reputacji Banku,
- 5) gdy w okresie ocenianym wynik oceny BION był na poziomie mniejszym niż 4,00.

Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.

a. Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza.

b. Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do końca czerwca roku następującego po okresie oceny, i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.

c. Ocena wyników całego Banku powinna obejmować koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

d. Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:

- 1) zysku netto;
- 2) zwrotu z aktywów (ROA);
- 3) wskaźnika należności zagrożonych;

- 4) współczynnika wypłacalności;
  - 5) wskaźnika płynności LCR;
  - 6) wskaźnika pokrycia kapitałowego.
- e. Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:
- 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
  - 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
  - 3) uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
  - 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.
- f. W odniesieniu do kryteriów określonych w ppkt d członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie zostało zrealizowane na poziomie 80%.
- g. W przypadku kryteriów określonych w ppkt e członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie:
- 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
  - 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji,
  - 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy,
  - 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.
- h. Członek Zarządu uzyskuje pozytywną ocenę tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia wszystkich przesłanek wskazanych ppkt f i g oraz dodatkowo w przypadku spełnienia indywidualnych zadań przypisanych dla poszczególnych członków Zarządu na poziomie nie mniejszym niż 80%:
- 1) Prezes Zarządu: wykonanie zadań inwestycyjnych oraz wskaźnika C/I;
  - 2) Wiceprezes Zarządu ds. finansów i informatyki: wykonanie planu finansowego;
  - 3) Wiceprezes Zarządu ds. usług bankowych: wykonanie planu handlowego.

Informacje ilościowe na temat wynagrodzeń:

- a) wartość wynagrodzeń stałych dla trzech Członków Zarządu za rok 2018 wynosiła 1,37 % kosztów banku,
- b) wartość zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2018 wynosiła 0,26 % kosztów banku za rok 2018,
- c) przyznana Członkowi Zarządu premia roczna wypłacana jest jednorazowo w formie pieniężnej, w terminie 14 dni roboczych po podjęciu uchwały przez Radę Nadzorczą,
- d) ustanie stosunku pracy członka Zarządu Banku w okresie oceny nie powoduje
- e) pozbawienia go prawa do premii rocznej. W takiej sytuacji, ocena pracy członka Zarządu pod kątem wypłaty regulaminowej premii rocznej obejmuje wyłącznie okres zatrudnienia członka Zarządu Banku w trakcie okresu podlegającego ocenie.

XIII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
  - *Komórka rachunkowości* odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową,
  - *Oddziały* Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielanie kredytów,
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego *Komórka analiz i ryzyk bankowych* odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 60% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR), zgodnie z wytycznymi,
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności,

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjna miara płynności nie spadła poniżej wymaganego minimum):

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys. zł</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	18.657

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności długoterminowej M3	446%	100%
Nadzorcza miara płynności długoterminowej M4	108%	100%
Wskaźnik LCR	194,76%	100%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	33.930	6.132	6.652
Luka bilansowa skumulowana	33.930	40.063	46.714
Luka prosta (z pozabilansem)	30.895	6.132	6.652
Luka skumulowana (z pozabilansem)	30.895	37.027	43.679

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota w tys. zł</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewolwingowego w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	57.420	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	148.343	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,

- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
  - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
  - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
  - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,
  - e) pozyskania kredytu refinansowego z NBP.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) stopnia wykorzystania wskaźników wczesnego ostrzegania,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XIV. Dźwignia finansowa

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	270.578.506,00
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	6.344.979,00
7	Inne korekty	386.070,00
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	277.309.555,00

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji.

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	271.019.607,00
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-55.031,00
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	270.964.576,00
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	15.160.894,00
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-8.815.915,00
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	6.344.979,00
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	36.575.079,00
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	277.309.555,00
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	13,19

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych):

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	271.019.607,00
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	271.019.607,00
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	23.041.614,00
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	82.632.900,00
EU-7	Instytucje	41.460.744,00
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	43.277.692,00
EU-9	Ekspozycje detaliczne	41.704.702,00
EU-10	Przedsiębiorstwa	12.551.239,00
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4.855.032,00
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	21.495.684,00

4. Informacje jakościowe

1	<i>Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej</i>	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	<i>Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni</i>	Na poziom wskaźnika dźwigni wpływa struktura aktywów banku oraz wysokie kapitały.

XV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.

2. Na drugą linię obrony składa się:
  - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
  - 2) stanowisko do spraw zgodności,
  - 3) niezależna komórka kontroli wewnętrznej/ ds. testowania pionowego.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
  - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
  - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
  - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
  - 4) matrycę funkcji kontroli,
  - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
  - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
  1. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
  2. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
  3. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada stanowisko do spraw zgodności.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Aktywa		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	759.036,00		269.676.372,00	
030	Instrumenty kapitałowe	0	0	11.076.695,00	11.076.695,00
040	Dłużne papiery wartościowe	0	0	37.588.118,00	37.588.118,00
120	Inne aktywa	759.036,00		221.011.559,00	

Zabezpieczenia otrzymane			
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>	<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>
		010	040
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank	759.036,00	86.319.576,00
150	Instrumenty kapitałowe	0	0
160	Dłużne papiery wartościowe	0	0
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	759.036,00	86.319.576,00
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0	0
Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania			
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>	<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0	0
Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU O ZAKRESIE UJAWNIEŃ

Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, wymagane przez art. 453 ust. 1 lit. e. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r.

Oświadczenie

Zarząd Rejonowego Banku Spółdzielczego w Malanowie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

ZARZĄD
 Rejonowego Banku Spółdzielczego
 Malanów, ul. ...
 Malanów 23.05.2019r.